

ای له لمانځه غافله مسلماننه وروره !

په غور یې ترپایه ولوله که تردي هم غافله وی نوبیایې له سره مه گوره !

لمونځ په دین کی ډیر اهم عبادت دی چه په قرآنکریم او سنت نبوی (ص) کي په لمانځه ډیر تأکید شوی دی اود لمانځه په ترک کولو قرآن اوسنتو دسختي تباھئ او بربادي خبر ورکړی دی .

خو افسوس دهغه چا په حال چه د دنیا حب اودهغه ځل اوبل دومره تر تأثیر لاندې راوستي وي چه خپل ستر پالونکی رب (ج) یی هم هیر وي اوله هغه (ج) نه ویریري.

هغه رب (ج) چه دمور په گیډه یی روزلي حال داچه خپله مور دي هم له حاله ناخبره ؤ .

که په کومه باراني شپه کی دباندې وتلی وي گوري به چه ټول خلک په خوب بیده دی آرامه آرامي ده خو گوري به چه دآسمان له طرفه سخته باوره اويا باران وریري دغه وخت ستا رب (ج) بیدار دی اوپه ډیر بیره سره دخپلو بندگانو دنفقي اکمالات کوي .

ته نه پوهیري چه دا لمر داوړځ اوشپه د څه لپاره او دچا لپاره منظم روان دي .

همداسی لوی خښتن(ج) د عبادت وړ دی هغه (ج) ته باید دعجز سر ټیټ شي .

همدا ژوند دی همدا شبیي دي چه تیریري ناگهانه به دمرگ خبر راشي خو مونږ به څه نه وي کړي

بیا نه دغه دنیا شته اونه بیا دلته ژوند شته دغه نړي به له یوه سره ړنگه شي .

لاندی الهی (ج) فرمانونه اودهغه دنازولي رسول (ص) ویناوي ولوله :

دلمانځه فرضیت :

په قرآنکریم کښي ډیر آیتونه دلمانځه په باره کی نازل شوي چه په هغه آیتونو کی الله (ج) مسلمانانوته ددی سترعبادت حکم فرمائی. الله (ج) فرمایئ :

«فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِطَرِيقِ الدِّينِ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» (النساء ۱۰۳) .

((قائموي تاسي (سم اداکوی سره له ټولو حقوقو) لمونځ ! بیشکه چه لمونځ دی پرمؤمنانو فرض کړي شوی په معلومو اوقاتوکښی)).

«مُنِيبًا إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ (الروم ۳۱)» .

((رجوع کوونکي دی دغه (الله) ته او ویریري (له غذا به) دالله او قائموی (سم اداکوي سره له ټولو حقوقو) لمونځ اومه کیري له مشرکانو)).

«وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (الانعام ٧٣)».

((حکم شوی دي مونږ ته دالله له طرفه) په دي چه قانونی (سم اداکوي سره له ټولو حقوقو) تاسي لمونځ اوويريري تاسي له دغه (الله) نه اودغه (الله) همغه ذات دي چه ده ته به ورتول کړشی تاسي (په قيامت کی)).

وعن ابن عمر رضي الله عنهما : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَالَ : ((أُمِرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ، فَأِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ ، وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى)) مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ .

((له ابن عمر (رض) نه روايت دی چه رَسُولُ الله صلي الله عليه وسلم فرمايلي : ماته حكم شوى چه ترهغه له خلکوسره جنگ کوم ترڅوچه هغوي گو اهي ونه کړي چه بغير له الله بل معبود نشته اومحمدصلي الله عليه وسلم دالله رسول دی ،اولمونځ قائم نکړي او زکات ورنکړي ،چه کله هغوی داسی اعمال شروع کړي نودهغوی ويڼه ،دهغوی مال محفوظ اومامون شول - بغير دحق داسلام نه (دزړونودخبرو) حساب به دالله په ذمه وي)) .

«مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعِ سِنِينَ وَاصْرِبْهُمْ عَلَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرٍ، وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ»
بخاري وسنن ابی داود

((کله موچه اولادونه اوه کلنی ته ورسیدل هغوی ته په لمانځه کولو امر وکړی اوکله چه لس ک ورسیری لمونځ ونه کړي هغوی ووهي اوبه همدی سن کی د دوی بستری ورجلاکړي)).

دلمانځه وختونه :

دلمانځه وختونه په ځنوقرآنی آیتوکی راغلی دی .

«أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى عَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا (الاسراء ٧٨)».

((قائموی (سم اداکوی سره له ټولو حقوقو) لمونځ ورسته له زواله دلمر تيار ي دښې پورې (يعنې دظهر، عصر، مغرب او عشاء لمونځونه ادا کړه)! اوله قرأنت دفجر (يعنې دسهار لمونځ ادا کړه) بيشکه چه قرآن لوستل (لمونځ کول) دفجر حاضر شوی دی (يعنې ور حاضر يړی ملائک دښې اود ورځې)).

«وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبُنَ السَّيِّئَاتِ ذَٰلِكَ ذِكْرَىٰ لِلذَّاكِرِينَ (هود ١١٤)».

((او قائم کړه (سم ودر وه سره له ټولو حقوقو) لمونځ په دواړو طرفونو دورځی ا وپه ساعاتو له شپي (چه نژدي وي ورځی ته) یقینا چه نیکی (یعنی پنځه وخته لمونځ) لری کوی بدی (کوچنی گناهونه) ، دغه (حکم او وعده) پند دی لپاره دیندقبلوونکو)).

« نَزَلَ جَبْرِيْلُ فَأَمَّنِي فَصَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ ثُمَّ لَيْتُ مَعَهُ ثُمَّ صَلَّيْتُ مَعَهُ يَحْسُبُ بِأَصَابِعِهِ خُمْسَ صَلَوَاتٍ » بخاري

((جبریل نازل شو اوما دهغه په امامت له هغه سره لمونځ وکړ، بیامي ورسره لمونځ وکړ، بیامي ورسره لمونځ وکړ، بیامي ورسره لمونځ وکړ، بیامي ورسره لمونځ وکړ، په ګوتوسره یی پنځه لمونځونه حساب کړ))

کله چه رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم معاذین جبل (رض) یمن ته لیږلو هغه ته یی داسی وفرمایل:

«ادْعُهُمْ إِلَى: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لَدَيْكَ فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، فَإِنْ هُمْ أَطَاعُوا لَدَيْكَ، فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ، تُوْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ وَتُرَدُّ عَلَى فُقَرَائِهِمْ» بخاري:

((هغوی دعوت کره په شهادت د شهادة اَن لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ وَاَني رسولُ اللهِ پس که هغوی دادعوت قبول کړ، نویایي پوه کړه چه الله تعالی فرض کړي پرتاسي په هره شپه او ورځ کی پنځه وخته لمونځونه بیایي چه لدی حکم څخه پیروي وکړه نوخبریی کړه چه الله تعالی پرتاسي صدقه (زکات) فرض کړي ، چه دمالدارو دهغوی نه به اخستل کیږی پر فقر آء اوتنگلا سودهغوی ته به ورگړول کیږي)) .

مگر شریعہ چہ دینکو وختو لمونځونه په دریووختو کی کوي صریح مخالف له قرآن و احادیث رسول الله (ص) سره کوي .

یدی ارہ محمد عبدالطیف انصاری (مدینہ منورہ) یہ خیل کتاب (یا غافلاً عن الصلاة) کی داسی لیکتی:

دحضرت علی(رض) د خپل خلافت په دوران کښي داسلامي خلافت ټولو واليانو ته داسي مکتوب وليږه.

یہ ہفتہ مکتوب کی دیندہ وختہ لماندہ واضح حکم شوی دی .

دغه حکم له کتاب نهج البلاغه چه معتبرترین کتاب پس له قرآن کریم په نزد دشیعیه گانو دی نقل کوم:

«أَمَّا بَعْدُ فَصَلُّوا بِالنَّاسِ الظُّهَرَ حَتَّى تَفِیءَ الشَّمْسُ مِنْ مَرْبِضِ الْعِزِّ وَ صَلُّوا بِهِمُ الْعَصْرَ وَ الشَّمْسُ بَيَضاءَ حَیةً فِي عَضْوٍ مِنَ النَّهَارِ حِينَ یُسَارُ فِیْهَا فَرَسَخَانِ وَ صَلُّوا بِهِمُ الْمَغْرِبَ حِينَ یَقْطُرُ الصَّائِمُ وَ یَدْفَعُ الْحَاجَّ إِلَى مَنَى وَ صَلُّوا بِهِمُ الْعِشَاءَ حِينَ یَتَوَارَى الشَّفَقُ إِلَى ثَلَاثِ اللَّیْلِ وَ صَلُّوا بِهِمُ الْغَدَاةَ وَ الرَّجُلُ یَعْرِفُ وَجْهَ صَاحِبِهِ » « لیک

52 نهج البلاغه

امابعد! دظهر لمونځ له خلکوسره ترهغه اداکړی چه دلمرسیوری په اندازه دځای دوزی دچملاستی شی، اودعصر لمونځ له هغوی سره هغه وخت اداکړی چه لمرسپین وی اودومره پاتی وی چه دوه فرسنگه لاره طی شی، اودمغرب لمونځ هغه وخت اداکړی چه روژه دار روژه ماتوی اوحاجی مناته روانیږی ، اودعشاء لمونځ له هغوی سره اداکړه د شفق له ورکیدوڅخه تردریمی حصی دشپی پوری یی ادا کوی ، اودسهار لمونځ هغه وخت له هغوی سره اداکوه چه هرڅوک یواوېل وییژنی .

دینځه وخته لمونځون داوقاتو په اړه داؤ دحضرت علی(رض) فرمان .

خو بياهم هغه کسان چه دحضرت علی رض) دمحبث دعوای کوي ولی پنځه وخته لمونځونه په دريووختوکی ادا کوي؟ ،دغه عمل له قرآن ،سنتواودحضرت علی (رض) له حکم سره ښکاره مخالفت دی اوددوی بی ځايه دلايل دهیڅ اعتبار ور نه دی .

خدای (ج) دې په دوی ورحمیري او خدای (ج) دې دوی ته هدایت وکړي .

دلمانځه فضیلت :

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْتَهِي عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ (العنکبوت ۴۵).

((اوقانموه لمونځ یقیناً لمونځ منع کوی (لمونځ کوونکی) له فحشاء اوناوړه چارو څخه ، او خامخا یادول دالله ډیر لوی دی او الله په هغه څه پوهیږی چه تاسی یی کوی)) .

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۙ ۹ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۙ ۱۰ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (المؤمنین ۹-۱۱) .

اوهغه (کسان هم کامیاب شول) چه دوی همیشه پر لمونځونو خپلو ساتنه کوی (چه تل یی سم اداکوی سره له ټولو حقوقو) هم دغه (مؤمنان) هم دوی دی وارثان هغه (وارثان) چه میراث به اخلی فردوس دوی پدغه جنت الفردوس تل پاتی کیدونکی دی .

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّ هُمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (البقره ۲۷۷) .

یقیناً هغه کسان چه ایمان یی راوړی دی او کوی دوی ښه عملونه او قایموی لمونځ (په ښه شان) او ورکوی دوی زکات شته دوی لره اجر په نزد د رب د دوی او نشته هېڅ ډول ویره پر دوی باندی او نه به دوی (هیڅکله) غمجن کیږی

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۙ ۳۴ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ (المعارج ۳۵)

هغه کسان چه دوی دخپل لمانځه ساتنه کوی دغه کسان به په عزت سره دجنت په باغونو کی اوسیږی .

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ بْنِ رَبِيعٍ (رض) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى

إِنِّي افْتَرَضْتُ عَلَى أُمَّتِكَ خَمْسَ صَلَوَاتٍ وَعَهْدْتُ عِنْدِي عَهْدًا أَنَّهُ مَنْ حَافَظَ عَلَيْهِنَّ لَوْ قَتَلَتْهُ الْجَنَّةُ فِي عَهْدِي وَمَنْ لَمْ يَحَافِظْ فَلَا عَهْدَ لَهُ عِنْدِي (ابوداود، ابن ماجه، بیهقی) .

((چه ماستا په امت پنځه وخته لمونځونه فرض کړی دی اوددی می خپل ځان سره وعده کړی ده چه څوک دا پنځه لمونځونه په خپل وخت کښی ادا کولو پابندی وکړی هغه به پخپله ذمه واری جنت ته داخلومه او څوک چه ددی لمونځونواهتمام نه کوی نوپه ماباندی دهغوی هېڅ ذمه داری نشته)) .

وعن أبي زهير عُمارة بن رُوَيْبَةَ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ((لَنْ يَلِجَ النَّارَ أَحَدٌ صَلَّى قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا)) يعني : الْقَجَرُ وَالْعَصَرُ . رواه مسلم . ((له ابی زهیر عماره بن روییبة (رض) نه روایت چه ما درسول (ص) څخه واوریدل چه هغه سړی به هر گیز دوزخ ته داخل نشی چاچه دنمرختلو اوپریوتلو نه مخکی لمونځونه یعنی دسحر اومازیگر وکړي)) .

له ابن مسعود(رض) نه روايت چه ما رسول الله (ص) نه پوښتنه وکړه چه کوم اعمال بهتر دی - نبی صلی و فرمايل :

((الصَّلَاةُ عَلَى وَفْتِهَا)) قُلْتُ : ثُمَّ أَيُّ ؟ قَالَ : ((بَرُّ الْوَالِدَيْنِ)) قُلْتُ : ثُمَّ أَيُّ ؟ قَالَ : ((الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ)) متفقٌ عَلَيْهِ

((په خپل وخت لمونځ کول ،ماوويل ددی نه ورسته ؟ نبی صلی الله عليه وسلم وفرمايل دموراويلار سره ښه سلوک !ماپوښتنه وکړه ددی نه ورسته کوم؟ ه غوی صلی الله عليه وسلم وفرمايل دالله (ج) په لار کی جهاد)) (بخاری اومسلم)

دلمانځه اهميت اودلمانځه په غفلت کولوسخت غذاښه : مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ۚ ۴۳ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ (المدثر ۴۳).

((تاسی څه شی دوزخ ته بوتلی ، هغوی به ووايي مونږ له لمونځ کونکو څخه نه و)).

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَصَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا (مريم ۵۹).

((بيا له هغوی ورسته هغه ناکاره خلکو دهغوی ځای ونيو چه لمونځ يي ضايع کړ او دخپل نفس دغوښتنو پيروي يي وکړه نږي ده چه دگمراهی له عاقت سره مخ شي)).

رسول الله (ص) دژوند په آخری شیبو کی پدی خبرو تنگار کولو:

«الصَّلَاةُ الصَّلَاةُ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ» ابی داود،ابن ماجه، ومسند أحمد

((دلمانځه اداکول،دلمانځه په اداکولو اوله مزدورانوسره دښی رویی کولو خیال ساتی)).

«مَنْ حَافِظَ عَلَيْهَا، كَانَتْ لَهُ نُورًا وَبُرْهَانًا وَنَجَاةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَيْهَا، لَمْ يَكُنْ لَهُ بُرْهَانٌ وَلَا نُورٌ وَلَا نَجَاةٌ، وَكَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ قَارُونَ، وَهَامَانَ، وَفِرْعَوْنَ، وَأَبِي بَنِي خَلْفٍ» مسند امام أحمد وابن حبان

((څوک چه په لمانځه (سره له حقوق) دايمي پابندوی هغه لمونځ به دقيامت په ورځ دده لپاره دليل ،وسيله اورنایي وگرځی، اوڅوک چه دلمانځه پابندی ونه کړی دده لپاره به په قیامت کی نه دليل وی ،نه وسيله،نه نجات اونه به نور وی ،اودقيامت پ ه ورځ به له قارون،فرعون،هامان اوابی بن خلف سره يو ځای حشر کيږی)).

«بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكَفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ». صحيح مسلم

((فرق په مابين د مؤمن اوکافر او مشرک کی دلمانځه ترك کول دی)).

دابی هريره(رض) نه روايت چه رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل:

((إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ ، فَإِنْ صَلَحَتْ ، فَقَدْ أَفْلَحَ وَأَنْجَحَ وَإِنْ فَسَدَتْ ، فَقَدْ خَابَ وَخَسِرَ ، فَإِنْ انْتَقَصَ مِنْ فَرِيضَتِهِ شَيْءٌ قَالَ الرَّبُّ جِ انْظُرُوا هَلْ لِعَبْدِي مِنْ تَطَوُّعٍ ، فَيُكَمَّلُ مِنْهَا مَا انْتَقَصَ مِنَ الْفَرِيضَةِ ؟ ثُمَّ تَكُونُ سَائِرُ أَعْمَالِهِ عَلَى هَذَا)) (رواه الترمذي).

((دقيامت په ورځ به دبنده په اعمالو کې (دټولو نه مخکې) دهغه دلمانځه حساب وی کچری دهغی دلمانځه حساب صحیح اوونلو نوکامیاب شو اونجات یی وموند اوکچری خراب راووت نونا مراد اوتوانی شو که د فرضوڅخه کم راووتل نوالله تعالی به وفرمایي وگوری که دده په عمل نامه نفل وی نودهغه په ذریعه داکمي پوره کړي ددی ورسته دپاتی اعمالو حساب کتاب هم پدی اندازی باندی کیری)) ترمذی

له لمانځه نه غافله مسلمان ورور سره څو خبری :

پوښتنه مي وگړه څنگه لمونځ نه کوي

ويې ويل : مشغول ومه

ومي ويل : څه مشغوليت ؤ ترلمانځه هم مهم په داسي حال کی چه دقيامت په ورځ به لومړی حساب دلمانځه وي .

ويې ويل : پوهیږی چه ددنیا مشغوليت ذیات دی نوڅه باید وشي .

ومی ويل :آیا نه پوهیږی چه داسلام اوکفر ترمنځ سرحد لمونځ دی

حديث شريف : بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ

وويل : مسلمانۍ يواځی په لمانځه کښي نده ،مهمه داده چه دانسان زړه پاک وي ،زه مسلمان ته ضرر نه رسوم ،له خلکوسره ښه سلوک لرم اودټولوسره خوش اخلاقي کوم.

ومي ويل : دغه شیطانی حيله ده چه ځنی مسلمانانوته دهغه په وسيله فريب ورکوي ترڅودگناه مرتکب شي ،چه دی فکرکوي مابه ښه کارکړی وي زه خوښه سړی يم حال داچه ترلمانځه نولويه گناه شته ؟ داسترعبادت گوره

دادشيطان وسوسي دي چه زمونږ ناوړه اعمال راته ښه ښکاره کوي

وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ (الانفال ۴۸)

وويل :ډیر خلک شته چه لمونځ کوی خوبیا هم گناه کوي

ومي ويل :نوڅوک چه لمونځ کوي هغه به نو گناه نه کوی معصوم به وي ؟ معصوم له گناه خو يواځی پيغمبران دي،خوته لمونځ کوه اوورسته ناوړه اعمال پريږده اوبښه کارونه شروع کړه ،همدغه ته به يوه نمونه وی په ټولنه کی اودستا ښه اعمال به په ډيرو خلکو تأثير وغرځوی.

ويې ويل : زه خو کلمه د لاله الا الله وایم او الحمد لله مسلمان یمه اور رسول الله (ص) فرمایلي چه لاله الا الله دجنت کلی ده اوڅوک چه لا اله الا الله ووائی د دوزخ اور په هغه کس حرام دی اوبل داچه الله (ج) غفور اورحیم دی.

ومی ويل : داچه لاله الا الله دجنت کلی ده هیڅ شک پکی نشته ولی پوهیږی چه علماؤ په شرح ددی حدیث شریف څه ویلي؟.

لا اله الا الله دجنت کلی ده ولی هره کلی دندانی لری چه دهغه په وسیله دروازه خلاصیږی اودجنت دکلی دندانی صالح اعمال دی او لاله الا الله بدون له عمل په اسلامی تعلیماتو په شان دبی دندانو کلی ده .

قوله تعالى :وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ (البقره ۲۵).

قوله تعالى : وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (البقره ۸۲).

نوښاته شوه چه ایمان اونیک عمل لازم اوملروم دی .

یوبل ورور ؤ چه سخت زحمتکښه ؤ خولمونځ یی بالکل نه کولو .

ورته ومی وویل وروره ته ولی لمونځ نه کوي ؟

راته ويې ويل : له وسه می نه کیږي اوترتولو گران شی ماته لمونځ کول دی

په لمانځه کی خو سستی کولو کی هم سخت وعید دی وار خو د بالکل پریښودوشو.

قوله تعالى : إِنَّ الْمُتَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَىٰ يُرَأُّوْنَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا (النساء ۱۴۳).

بیا می ورته دلمانځه اهمیت او دلمانځه دپریښودو سخت غذابونه بیان کړل ، ددی نه ورسته هغه کس سخت خفه شو دغه وخت درمضان روژی ته څو ورځی پاتی وی ، ورسته یی راته وویل زه هر کال یواځی په روژه کی لمونځ کوم کله چه روژه ختمه شی زما لمونځ هم ختم شی ، خو نن ورځ زه له خپل رب (ج) او تا سره وعده کومه چه دروژی له پیل څخه ورسته به بیا دمرگ ترورځی لمونځ قضا نه کړم .

همغه ؤ چه ورسته بیا دتولو څخه مخکی همدا کس لمونځ ته پاڅیدلو.

گرانه ! آیا لمونځ مالیات غواړي ؟ چه دیپسو په ورکړه دي زړه ونه شی .

آیا لمونځ دومره ډیر وخت نیسي چه تا دژوند له چارو محروم کړي ؟

آیا لمونځ دومره دروند عمل دی چه تا سخت ستړی کړي ؟

آیا ته نه پوهیږی چه دحشر په میدان کښی به محمدی ص امت څنگه پیرندل کیږي؟

دمحمد رسول الله د امتيانو به داواسه اندامونه ځليږي ، نو څوک چه لمونځ ونه کړی دهغه به څه شی وځليږي اوپه څه به وپيړندل شي او دکومي ډلي سره به وي .

آيا لمونځ کوم مباح عمل دی چه ثواب اوغذاب ونه لري ؟

بلکی لمونځ دمسلمان دنجات ذريعه ده او دلمونځ په غفلت سره دسختو غذايو نوڅبردارۍ ورکړ شوی

لمونځ يوه الهی منظمه برنامه ده چه په ټاکلو اصولو اوټاکلو وختونو تر سره کيږي ،هيڅ څوک هم ددی برنامه دتغير توان نلري

گرانه ! لمونځ دورځی پنځه وخته يواځی څو دقيقی وخت نيسي چه بنده دخپل ستر څښتن (ج) حضور ته دريږی او دهغه (ج) مناجات کوی .

نو گرانه او گراني راځي ! نور ددی پر ځای چه شيطان ته تسليم وو او هغه پر مونږ باندی دخپل زړه لوبي وکړی راځی ! خپل رب ته تسليم شو اونور دهغه پوره اطاعت وکړو . گرانه پام کوه ! کله داسی فکر اوسوچ ونه کړی چه زه خو نو ډير گنهگاريم نور نو له شرمه دتوبی اودوعا لاسونه خپل رب(ج) نشم پورته کولی . پوه شه داسی فکر هيڅ کله هم مه کوه د الله تعالی د رحمت دربار هر کله دخپل بنده پر مخ پرانيستی دی

اوس ته خپله دهغه (ج) د مهربانی خبر ولوله : قوله تعالى : قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ (الزمر ٥٣) .

(ای پیغمپره) هغو بنده گانو ته می ووايه کومو کسانو چه پر خپلو ځانونو تیری کړی دی چه دالله له رحمت څخه مه ناهیلی کيږی یقیناً الله ټولی گناوی بښی هغه خو بښونکی اومهربان دی .

اود توبی په اړه د رسول الله (ص) وينا هم ولوله :

وعن أبي حمزة أنس بن مالك الأنصاري - خادم رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لِلَّهِ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ سَقَطَ عَلَى بَعِيرِهِ وَقَدْ أَضَلَّهُ فِي أَرْضٍ فَلَاةٍ (متفق عليه) .

له ابي حمزه انس بن مالک انصاری (رض) خادم رسول الله (ص) نه روایت دی چه رسول الله (ص) فرمایلی : چه دیوه کس نه په یوه دښته یا صحرا کی خپل اوښ ورک شوی وی او هغه پیدا شی نو دغه کس به څومره خوشحالیږی - بس الله تعالی ددی نه هم ذیات دخپل بنده په توبه ويستلو خوشحالیږی .

گرانه نور نو ستا خوښه ده چه څرکه خپل تصمیم ونیسي

خدای (ج) دي په اخلاص سره د رجوع او توبی کولو توان ما اوتاته راکړي .

يادونه : څرنگه چه لمونځ په دين کی داسی اهميت لری لکه د انسان په بدن کی سر نو دخوورځو لپاره به ان شاءالله د لمانځه په اړه پوره معلومات خپاره شی